

Uhlířová, K. 2018. *Pojetí výživovací povinnosti v občanském právu*. Rigorózní práce. Praha: Univerzita Karlova, Právnická fakulta.

Vobecká, J. 2006. *Neúplné rodiny v České republice*. S. 191–203 in Hamplová, D., Šalamounová, P. a Šamanová, G. (eds.). *Životní cyklus*. Sociologické a demografické perspektivy. Praha: Sociologický ústav AV ČR. 307 s. ISBN 80-7330-082-6.

Legislativní a vládní dokumenty

Československý obecný zákoník občanský
Důvodová zpráva k vládnímu návrhu zákona o zálohování výživného dětem. 1948. Společná Československá digitální parlamentní knihovna [databáze]. Dostupné z: http://www.psp.cz/eknih/1946uns/tisky/T1083_00.htm.

Koncepce rodinné politiky. MPSV. 2017. Dostupné z: https://www.mpsv.cz/documents/20142/225508/Koncepce_rodinne_politiky.pdf/5d1efd93-3932-e2df-2da3-da30d5fa8253.

Návrh zákona o zálohovaném výživném (Gajdůšková a kol., 2018). [online]. [cit. 2020-02-10] Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/historie.sqw?o=8&t=126>

Návrh zákona o náhradním výživném (Aulická Jírovcová a další, 2018). [online]. [cit. 2020-02-10] Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/historie.sqw?o=8&t=118>

Návrh zákona o zálohovém výživném pro nezaopatřené dítě a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o zálohovém výživném). MPSV. 2019 [online]. [cit. 2020-05-26] Dostupné z: https://apps.odok.cz/veklep-detail?p_p_id=material_WAR_

odokpl&p_p_lifecycle=0&p_p_state=normal&p_p_mode=view&p_p_column=1&p_p_col_count=3&material_WAR_odokpl_pid=ALB SBCTB7HK4&tab=versions.

Opatření č. 58/1955 Sb. o dětských příspěvcích a o ochranné výchově

Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky ze dne 27. 3. 1981, sp. zn. 11 Tz 9/81.

Stenoprotokol ze 101. schůze Ústavodárného národního shromáždění Republiky Československé (funkční období 1946–1948). 25. 3. 1948. [online]. [cit. 2020-05-26] Dostupné z: <https://www.psp.cz/eknih/1946uns/stenprot/101schuz/s101005.htm>.

Vláda ČR. 2018. *Programové prohlášení vlády ČR*. [online]. [cit. 2020-03-03] Dostupné z: <https://www.vlada.cz/assets/jednani-vlady/programove-prohlaseeni/Programove-prohlaseeni-vlady-cerven-2018.pdf>.

Vláda ČR. 2019. *Plán legislativních prací vlády*. [online]. [cit. 2020-03-06] Dostupné z: https://www.vlada.cz/assets/ppov/lrv/dokumenty/Plan-legislativnich-praci_2023.pdf.

Vyhláška č. 182/1991 Sb.

Zákon č. 4/1931 Sb, na ochranu osob oprávněných požadovati výchovu, výživu nebo zaopatření (tzv. alimentární zákon)

Zákon č. 11/1918 Sb. (tzv. recepční norma)

Zákon č. 57/1948 Sb., o zálohování výživného dětem

Zákon č. 69/1952 Sb., o sociálně právní ochraně mládeže

Zákon č. 94/1963 Sb., o rodině

Zákon č. 110/2006 Sb., o životním a existenčním minimu

Zákon č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi

Zákon č. 112/2006 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o životním a existenčním minimu a zákona o pomoci v hmotné nouzi

Zákon č. 265/1949 Sb., o právu rodinném

Zákon č. 265/1949 Sb., o právu rodinném

Zákon č. 482/1991 Sb., o sociální potřebnosti

Mgr. Kamila Vlčková (16247125@fsv.cuni.cz) je doktorandkou na Katedře veřejné a sociální politiky Institutu sociologických studií Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy (Department of Public and Social Policy at the Institute of Sociological Studies, Faculty of Social Sciences, Charles University), U Kříže 8, 158 00 Praha 5 – Jinonice. Dlouhodobě se zaměřuje na rodinnou politiku.

Mgr. Jitka Čampulková (62902036@fsv.cuni.cz) je doktorandkou na Katedře veřejné a sociální politiky Institutu sociologických studií Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy (Department of Public and Social Policy at the Institute of Sociological Studies, Faculty of Social Sciences, Charles University), U Kříže 8, 158 00 Praha 5 – Jinonice. Dlouhodobě se věnuje rodinné politice.

Poznatky z praxe

Projekt Krajská rodinná politika

Jitka Chrtková – Kateřina Drnková Jačková

Projekt Ministerstva práce a sociálních věcí Krajská rodinná politika vznikl s cílem zlepšit koordinaci celostátních a regionálních politik v oblasti podpory rodin. Ambicí projektu je zejména podpořit aktéry rodinné politiky ve vytváření přátelského prostředí pro rodiny s dětmi v České republice, a to v souladu s aktuálním strategickým materiálem v oblasti rodinné politiky, Koncepcí rodinné politiky.

Rodina má ve společnosti nezastupitelnou funkci¹ a je v české společnosti stále brána jako jedna z nejvyšších hodnot v životě člověka.² Z tohoto důvodu je důležité funkce rodiny podporovat, a to nejen materiálně. Tuto skutečnost si uvědomují i samotné kraje a obce, jež znají potřeby svých obyvatel nejlépe a mají kompetence realizovat celou řadu prorodinných opatření.

Klíčové aktivity projektu *Krajská rodinná politika*³ jsou realizovány s cílem zvýšit informovanost vybraných cílových skupin, sdílet příklady dobré praxe a podporovat vzájemnou a provázanou komunikaci i spolupráci tak, aby docházelo ke komplexnějšímu zabezpečení rodin v regionech.⁴ Cílové skupiny projektu – orgány veřejné správy, osoby vracující se na trh práce po návratu z mateřské/rodičovské dovolené, poskytovatelé služeb péče o děti, nestátní neziskové organizace, rodiče s malými dětmi, osoby pečující o jiné

závislé osoby, zaměstnanci a zaměstnavatelé – jsou stanoveny poměrně široce, aby mohla být problematika krajské podpory rodin řešena komplexně. Opatření projektu cílí jak na rodiče s dětmi potýkajícími se v každodenním životě s potřebou sladování rodičovské a pečovatelské role, tak i například na neziskové organizace, jež hrají zásadní roli v poskytování služeb primární prevence rodinám.

Projekt napomáhá k propojování a vzájemné komunikaci rodin s obcemi, kraji i státní správou. Zapojuje do vzájemné spolupráce neziskový sektor, odborníky z akademické sféry a další důležité aktéry rodinné politiky.

Vybrané realizované výstupy projektu *Krajská rodinná politika*⁵

Jedním z již zpracovaných výstupů projektu je *Metodika rodinné politiky na krajské a místní úrovni* (dále též *Metodika*).

Cílem této publikace, na níž spolupracovala celá řada aktérů z oblastí státní správy a samosprávy, je poskytnutí teoretické podpory v realizaci prorodinných opatření jak zástupcům samospráv, tak dalším důležitým aktérům rodinné politiky. Systematické řešení rodinné politiky nebylo na regionální úrovni v České republice dlouhodobě rozvíjeno, Metodika tak reaguje na poptávku krajských a místních aktérů a snaží se o základní systémové uchopení rodinné politiky na úrovni samospráv ve spolupráci s Ministerstvem práce a sociálních věcí (dále též MPSV). K publikaci je připraven pomocný dokument *Metodika rodinné politiky – zkrácená verze*, v němž jsou shrnuty praktické informace pro strategické plánování v kontextu realizace rodinné politiky na regionální úrovni.

K naplňování cílů projektu dochází i z hlediska sdílení dobré praxe. V roce 2019 byl publikován *Sborník dobré praxe rodinné politiky v krajích*⁷ sloužící jako

možná inspirace pro aktéry rodinné politiky při hledání a realizaci prorodinných opatření na podporu komunitního a rodinného života. Příklady dobré praxe jsou sbírány i nadále v rámci regionálních platforem a publikovány jako součást elektronické verze Sborníku dobré praxe na webových stránkách projektu: www.rodinyvkrajich.mpsv.cz.

Vybrané připravované výstupy projektu *Krajská rodinná politika*

V problematice sladování rodinného a pracovního života sehraávají důležitou roli zaměstnavatelé,⁸ kteří jsou jedním z klíčových aktérů projektu. Projekt v roce 2020 chystá realizaci **workshopů pro zaměstnavatele**, a to s ohledem na specifika jednotlivých krajů. Tímto krokem chce projekt přispět k vyšší informovanosti zaměstnavatelů ohledně možností sladování rodinného a pracovního života a zároveň šířit příklady dobré praxe. Pro zaměstnavatele je připravován také jeden ze čtyř videospotů zaměřený na široké možnosti podpory sladování rodinného a pracovního života.⁹ Mezi další témata chystaných **videospotů** patří: význam podpory rodinné politiky ze strany samospráv, hodnota, smysl a význam rodiny, její nezastupitelná funkce s celorepublikovým dosahem a primární prevence v rámci rodinné politiky. Na **primární prevenci** budou zaměřeny také **workshopy**, jejichž realizace je plánována na podzim 2020. Cílem výstupů zaměřených na primární

prevenci je seznamovat cílové skupiny jak s významem primární prevence, tak i s problematickými aspekty této oblasti a konkrétními příklady primárně-preventivních aktivit.

Dalším aktuálně připravovaným výstupem jsou **návrhy koncepcí** – případně rozšíření stávajících koncepcí – rodinné politiky za jednotlivé kraje. Návrhy jsou vytvářeny s ohledem na potřeby cílových skupin v daném regionu a ideálně najdou uplatnění i po skončení realizace projektu jako podklady pro strategické vytváření prorodinných opatření v jednotlivých regionech.

Veškeré již realizované výstupy i připravované aktivity projektu jsou pravidelně zveřejňovány na webových stránkách projektu (www.rodinyvkrajich.mpsv.cz) a na Facebooku (<https://www.facebook.com/rodinyvkrajich/>).

- 1 Rodina plní celou řadu funkcí, Krebs uvádí například funkce: biologickou, ekonomickou, výchovnou a sociální. KREBS, Vojtěch. Sociální politika. Praha: Wolters Kluwer, 2007, s. 348. ISBN 978-80-7357-276-1.
- 2 VÚPSV. Zpráva o rodině. 2017. (str. 39) [online]. [cit. 2019-07-08]. Dostupné z: https://www.mpsv.cz/files/clanky/31577/Zprava_o_rodine.pdf.
- 3 Projekt Koordinace opatření na podporu sladění pracovního a rodinného života na úrovni krajů reg. č. (CZ.03.1.51/0.0/0.0/15_009/0006233). Tento projekt je financován z Operačního programu Zaměstnanost a ze státního rozpočtu ČR.
- 4 Mezi konkrétní aktivity projektu patří: setkání odborných regionálních platforem, tzv. kulaté stoly, workshopy zaměřené na téma podpory sladování

rodinného a pracovního života či workshopy určené pro zaměstnavatele atd.

- 5 Aktuální výstupy projektu jsou pravidelně zveřejňovány na stránkách projektu: www.rodinyvkrajich.mpsv.cz.
- 6 Dostupná na: <http://www.rodinyvkrajich.mpsv.cz/cs/dokumenty-ke-stazeni/dokumenty-ke-stazeni-3/dokumenty-ke-stazeni-4>.
- 7 Sborník dobré praxe rodinné politiky v krajích je dostupný na: <http://www.rodinyvkrajich.mpsv.cz/cs/dokumenty-ke-stazeni/dokumenty-ke-stazeni-3/dokumenty-ke-stazeni-5>.
- 8 Zaměstnavatelé jsou klíčovými aktéry zejména v oblasti sladování rodinného a pracovního života. V rámci projektu se plánuje navázání a spolupráce s vybranými zaměstnavateli za účelem informovat je o možnostech podpory svých zaměstnanců v oblasti sladování rodinného a pracovního života.
- 9 Firmám se – podle zkušeností zaměstnavatelů – prorodinná opatření vrátí vyšší produktivitou, loajalitou zaměstnanců, nižšími náklady investovanými na získávání a zaškolování nových zaměstnanců. Výsledkem je také lepší konkurenceschopnost a vyšší zisk.

Jitka Chrtková

(jitka.chrtkova@mpsv.cz) zastává pozici krajské poradkyně projektu „Krajská rodinná politika“ Ministerstva práce a sociálních věcí ČR (Ministry of Labour and Social Affairs), Na Poříčním právu 1, 128 01 Praha 2.

Mgr. et Bc. Kateřina Drnková Jačková (katerina.drnkova@mpsv.cz) zastává pozici diseminátorky projektu „Krajská rodinná politika“ Ministerstva práce a sociálních věcí ČR (Ministry of Labour and Social Affairs), Na Poříčním právu 1, 128 01 Praha 2.

Recenze

Vzpomínky na 60 let v oboru sociální politiky, správy a práva (1955–2015)

Jan Mertl

Tomeš, Igor: Vzpomínky na 60 let v oboru sociální politiky, správy a práva: 1955–2015. Praha: Univerzita Karlova, Nakladatelství Karolinum, 2019, 209 stran, ISBN 978-80-246-4414-1

Recenzovaná publikace obsahuje vzpomínky profesora Igora Tomeše, významného odborníka v oblasti sociální politiky, práva sociálního zabezpečení a sociální správy. Svým záběrem a charakterem přesahuje formát paměti, dokumentující peripetie spojené se snahou zlepšit sociální politiku na základě odborných poznatků. Zahrnuje též zážitky pana profesora ze zahraničních cest a osobních kontaktů s významnými politiky a odborníky. Lze ji doporučit zejména lidem, kteří v oblasti sociální politiky či veřejné správy pracují a chtějí si rozšířit obzory svého poznání o širší kontext a bohaté životní zkušenosti autora.

Při své vědecké a publikační činnosti jsem se opakovaně setkával s publikacemi prof. Igora Tomeše, které tvoří významnou odbornou základnu pro obor sociální politika a sociální zabezpečení. V době,

kdy socioekonomické analýzy těchto oblastí často připomínají matematicko-statistická cvičení nebo podléhají zájmům různých lobby, jsou monografie pana profesora vítaným a žádoucím zdrojem po-

znatků připomínajících, že v sociální politice se řada věcí předem spočítat nedá a že pro její pochopení jsou primární nikoli modelové kalkulace, jež kvantifikují jednotlivé varianty nastavení sociálních